

Ekomarķējums un ZPI

Ilze Neimane

Biedrība «Ekodizaina
kompetences centrs»

ilze.neimane@ekodizains.org

Produkta dzīves cikls

Vides marķējumi un deklarācijas

(environmental labels and declarations)

ISO 14020

Vides un ekomarķējumi

Verificēti

Pašpaziņojumi

(self-declared env. claims)

ISO 14021

Produktu vides deklarācijas

(env. product declarations)

ISO 14025

Vides marķējums

Ekomarķējums

(environmental labels)

ISO 14024

I Ekomarķējums

Nemot vērā produkta ietekmi uz vidi visā tā dzīves ciklā,

norāda produkta vides priekšrocības

salīdzinot ar citiem līdzīgiem produktiem.

Ekomarķējuma pazīmes:

1. Marķējuma īpašnieks ir no ražotāja **neatkarīga organizācija**, to piešķir ja produkts atbilst noteiktiem kritērijiem.
2. Kritērijus izstrādā balstoties uz **produktu dzīves ciklu** - resursu ieguve, ražošana, izplatīšana, izmantošana un atkritumu apglabāšana.
3. Kritēriji ir **pieejami** un ikviens var ar tiem iepazīties un kritēriju izstrādes process ir **caurskatāms**, iesaistot nevalstiskās organizācijas un izmantojot zinātniskas metodes.
4. Atbilstību kritērijiem produkta pārbauda marķējuma īpašnieks vai neatkarīgs auditors.
5. Starptautiskais ISO standarts 14024.

Ekomarķējumi, kas atbilst starptautiskajam ISO standartam 14024

II Ekomarķējumi un vides marķējumi

	Ekomarķējums	Vides marķējums
1. Piešķir no ražotāja neatkarīga trešā puse	Jā	Jā
2. Kritēriju kopums izstrādāts ņemot vērā produkta dzīves ciklu un nozīmīgākās vides ietekmes.	Jā	Nē
3. Kritēriji ir pieejami un ikviens var ar tiem iepazīties un kritēriju izstrādes process ir caurskatāms	Jā	Jā
4. Atbilstību kritērijiem produkta pārbauda marķējuma īpašnieks vai neatkarīgs auditors	Jā	Jā

Ietvertas prasības
izstrādājuma izturībai,
prasības mazāk
piesārņojošam ražošanas
procesam, stingri kaitīgo
ķīmisko vielu lietošanas
ierobežojumi.

Koksne ir iegūta no
sertificētas ilgtspējīgas
mežsaimniecības

III Produktu vides deklarācija *Environmental product declaration* (EPD)

- Pārbaudīta un salīdzināma informācija par produktu dzīves cikla ietekmi uz vidi, ja pamatā ir vienas un tās pašas produktu kategorijas noteikumi (PCR – Product category rules).
- Izveidota saskaņā ar starptautiskiem standartiem - EPD pamatā ir standarts ISO 14025, kas ir starptautiski atzīts un izstrādāts Starptautiskajā standartizācijas organizācijā.
- Tā nesniedz norādi, ka produkts ir videi labāks, bet produkta ietekmes uz vidi rādītājus var salīdzināt ar līdzīgiem ražojumiem.

ENVIRONMENTAL PRODUCT DECLARATION
as per EN ISO 14025 and EN 15804

Owner of the Declaration	ERFMI vzw, European Resilient Flooring Manufacturers' Institute
Programme holder	Institut Bauen und Umwelt e.V. (IBU)
Publisher	Institut Bauen und Umwelt e.V. (IBU)
Declaration number	EPD-ERF-2013811-E
Issue date	01.04.2013
Valid until	31.03.2018

ERFMI
European Resilient Flooring Manufacturers' Institute

www.bau-umwelt.com / <https://epd-online.com>

Institut Bauen
und Umwelt e.V.

EPD pielietošana

EPD var izmantot, lai pārbaudītu atbilstību ar nosacījumu, ka iepirkuma dokumentos izvirzītās vides prasības ir informācija, kas atrodama EPD. Šādu prasību piemēri ir:

- bīstamo materiālu un vielu saturs produktā;
- vides prasības produkta ražošanai;
- enerģijas patēriņš, lietojot produktu.

Ekomarķējuma izmantošanas aspekti publiskajā iepirkumā

Kādēļ izvēlēties mēbeles ar ekomarķējumu?

- Ir pārbaudītas kā izturīgas, drošas un labas kvalitātes.
- Koka mēbeles un mēbeļu koka daļas tiek izgatavotas no izsekojamas koksnes no likumīgas mežsaimniecības.
- Liela daļa koksnes ir iegūta no sertificētas ilgtspējīgas mežsaimniecības.
- Tekstilizstrādājumi, pildījums, līme un krāsa atbilst stingrām prasībām attiecībā uz ķīmisko vielu izmantošanu.
- Mēbelēs, kas izgatavotas ar lielu plastmasas saturu, ir noteikts pārstrādātas plastmasas daudzums.
- Ir iespējams noņemt un atkārtoti izmantot vai pārstrādāt metāla detaļas, kad mēbeles ir nolietojušās.
- Mēbelēm ir pagarināta 5 gadu garantija un ražotājs garantē rezerves daļas vismaz 5 gadus.

ES Ekomarķējuma kritēriji mēbelēm

Mēbeles:

- ilgtspējīgāka šķiedru ražošana;
- izturīgs produkts;
- mazāk piesārņojošs ražošanas process;
- stingri kaitīgo vielu lietošanas ierobežojumi.

Gultas matračī:

- augstas kvalitātes ilgstošs produkts;
- ierobežotas bīstamās vielas;
- samazināts gaisa piesārņojums telpās.

Ekomarķējums un ZPI

- **Nedrīkst pieprasīt, lai produktam būtu ekomarķējums**, var norādīt, ka ir jāievēro kritēriji, kas ir noteikta ekomarķējuma pamatā, un ekomarķējumu var izmantot kā vienu no atbilstības pierādīšanas veidiem.
- Var izmantot tikai ekomarķējuma kritērijus, kas attiecas uz paša produkta vai pakalpojuma vai ražošanas procesu īpašībām, nevis uz tiem, kas saistīti ar uzņēmuma vispārējo vadību.
- Drīkst atsaukties tikai uz ekomarķējumiem, kas atbilst vairākām prasībām (ISO 14024 ekomarķējumi).

EU Ecolabel lietošana ZPI

	Pareizi	Nepareizi
Specifikācija	Produktam ir jāatbilst Eiropas Ekomarķējuma ekoloģiskajiem kritērijiem	Produktam ir jābūt marķētiem ar Eiropas Ekomarķējumu
Verificēšana	Produkti ar Eiropas Ekomarķējumu tiks uzskatīti par atbilstošiem. Jebkuri citi piemēroti atbilstības pierādījuma līdzekļi arī tiks akceptēti, tostarp ražotāja tehniskā dokumentācija vai arī vispāratzītas iestādes testēšanas pārskats.	Produktam jābūt marķētam ar Eiropas Ekomarķējumu
Piešķiršanas kritēriji	Papildu punkti tiks piešķirti tiem produktiem, kas atbilst Eiropas Ekomarķējuma ekoloģiskajiem kritērijiem	Papildu punkti tiks piešķirti tiem produktiem, kas būs marķēti ar Eiropas Ekomarķējumu

Jums nav jābūt ekspertam!

- ES ekomarķējuma kritērijos tiek ņemta vērā galvenā produkta ietekme uz vidi, kā arī tehniski iespējamie uzlabojumi. Šie kritēriji tiek noteikti Eiropas līmenī, izmantojot pārredzamu, daudzu ieinteresēto personu procesu.

Viegla identifikācija

→ E-katalogā ir pieejama informācija par produktiem un pakalpojumiem, kuriem piešķirts ES ekomarkējums.

→ Var viegli uzzināt minimālo uzņēmumu skaitu, kas spēj apmierināt iepirkuma prasības.

ec.europa.eu/ecat/

Nav droša | ec.europa.eu/ecat/

The EU Ecolabel Product Catalogue

The EU Ecolabel covers a wide range of product groups, from major areas of manufacturing to tourist accommodation services. Access the EU Ecolabel Product Catalogue to find out more information about environmentally friendly high quality products and where you can find them!

"Please keep in mind that this is the licence holders' responsibility to register their products on ECAT. Therefore this database may be a non-exhaustive list."

Quick Search

Use the **licence number** near the EU Ecolabel logo or enter **company or product name** to search for individual products

EU Ecolabel Videos

○○●○

Paldies!

- Ilze Neimane

Biedrība «Ekodizaina kompetences centrs»

tālr. 29392749

ilze.neimane@ekodizains.org

